

**“DUNAV“ DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE
DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM
FONDOM A.D., BEOGRAD**

**Finansijski izveštaji
31. decembar 2016. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

„DUNAV“, DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE
DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM A.D., BEOGRAD

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	2
Izveštaj o ostalom rezultatu	2
Bilans stanja	3
Izveštaj o promenama na kapitalu	4
Izveštaj o tokovima gotovine	5
Napomene uz finansijske izveštaje	6 - 33

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionaru i rukovodstvu „Dunav“, Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d., Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja (strana 2 do 33) „Dunav“, Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i propisima Narodne banke Srbije, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji i standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izveštaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije i propisima Narodne banke Srbije.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim uslovima

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije, koji nije sastavni deo priloženih finansijskih izveštaja. U skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju za 2016. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu. Po našem mišljenju, finansijske informacije obelodanjene u godišnjem izveštaju o poslovanju za 2016. godinu usaglašene su sa revidiranim finansijskim izveštajima za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine.

Beograd, 23. februar 2017. godine

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Zoran Nešić".

Zoran Nešić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi naknada pri uplati penzijskih doprinosa	4	21,285	19,516
Prihodi naknada za upravljanje fondom	5	253,555	213,933
Troškovi u vezi sa ulaganjem imovine fonda	6	(2,963)	(993)
Troškovi marketinga		(631)	(653)
Troškovi usluga kastodi banke		(6,542)	(6,615)
Troškovi posrednika		(27)	(11)
Drugi rashodi od upravljanja fondovima		(3,183)	(2,730)
Dobitak od upravljanja fondovima		261,494	222,447
Neto dobiti od prodaje i usklađivanja vrednosti finansijskih plasmana	7	7,878	3,996
Neto prihodi od kamata	8	21,805	29,530
Neto prihodi od kursnih razlika		242	583
Troškovi zarada, naknada zarada i drugi lični rashodi	9	(93,468)	(80,124)
Troškovi amortizacije	10	(1,797)	(1,747)
Troškovi rezervisanja	11	(1,438)	(2,191)
Ostali prihodi		8	238
Ostali rashodi	12	(30,358)	(28,361)
Dobitak pre oporezivanja		164,366	144,371
Porez na dobit		22,993	82
Dobitak		141,373	144,289

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Beograd, 1. februar 2017. godine

**Zakonski zastupnik
Društva za upravljanje Fondom**

Zoran Milivojević

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Neto rezultat iz poslovanja		
<i>Dobitak</i>	141,373	144,289
Ostali ukupan rezultat		
Bilansne stavke koje neće naknadno biti reklasifikovane u bilans uspeha	-	-
Bilansne stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilans uspeha	-	-
<i>Ostali ukupan dobitak</i>	-	-
Ukupan rezultat perioda		
Ukupan neto dobitak	<u>141,373</u>	<u>144,289</u>

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.	1. januar 2015.
Nematerijalna imovina	13	802	999	1,110
Oprema	14	3,290	4,423	5,269
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	15	220,627	232,145	303,545
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	16	223,075	238,008	26,651
Tekuća poreska sredstva		-	380	380
Ostala sredstva	17	42,497	34,601	30,504
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18	27,391	4,624	1,585
UKUPNA AKTIVA		517,682	515,180	369,044
Osnovni kapital	19	116,742	116,742	116,742
Rezerve		18	18	18
Dobitak		385,038	384,251	239,962
Ukupni kapital		501,798	501,011	356,722
Rezervisanja	20	13,449	12,010	9,819
Finansijske obaveze		29	1	1
Tekuće poreske obaveze		457	82	624
Ostale obaveze	21	1,949	2,076	1,878
Ukupne obaveze		15,884	14,169	12,322
UKUPNA PASIVA		517,682	515,180	369,044

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Beograd, 1. februar 2017. godine

Zakonski zastupnik
Društva za upravljanje Fondom

Zoran Miliwojević

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
(U hiljadama dinara)

	2016.	2015.
Osnovni kapital		
Stanje na dan 1. januar prethodne godine	116,742	116,742
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	-	-
Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	-	-
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	116,742	116,742
Ukupna povećanja u tekućoj godini	-	-
Ukupna smanjenja u tekućoj godini	-	-
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	116,742	116,742
Rezerve		
Stanje na dan 1. januar prethodne godine	18	18
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	-	-
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	18	18
Ukupna povećanja u tekućoj godini	-	-
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	18	18
Dobitak ranijih godina	243,665	239,962
Dobitak tekuće godine	141,373	144,289
POČETNO STANJE KAPITALA na dan 1. januar	501,011	356,722
NETO POVEĆANJE KAPITALA U TOKU GODINE	141,373	144,289
NETO SMANJENJE KAPITALA U TOKU GODINE	140,586	-
STANJE KAPITALA NA DAN 31. decembar	501,798	501,011

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

**U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine
(u hiljadama dinara)**

	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Prilivi od naknada pri uplati	20,796	19,727
Prilivi od naknada za upravljanje	251,113	210,269
Privi po osnovu drugih poslovnih prihoda	8	-
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	271,917	229,996
Odlivi po osnovu rashoda upravljanja fondovima	2,775	1,117
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	90,906	77,636
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	43,147	40,105
Plaćeni porez na dobit	22,238	624
Isplaćene dividende	140,586	-
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	299,652	119,482
NETO PRILIV GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-	110,514
NETO ODLIV GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	27,735	-
Prilivi od ulaganja u hartije od vrednosti, osim hartija od vrednosti namenjenih trgovanju	218,213	269,367
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	217
Prilivi po osnovu kamata	19,674	23,966
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	277,455	155,404
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	515,342	448,954
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrednosti, osim hartija od vrednosti namenjenih trgovanju	197,420	190,144
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	423	790
Neto odlivi po osnovu depozita	5,000	-
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	262,000	365,500
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	464,843	556,434
NETO PRILIV GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	50,499	-
NETO ODLIV GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	-	107,480
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	50,499	110,514
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	27,735	107,480
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	22,764	3,034
GOTOVINA NA POČETKU PERIODA	4,624	1,585
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	6	12
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	3	7
GOTOVINA NA KRAJU PERIODA	27,391	4,624

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Dunav društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d., Beograd, Trg Republike br. 5 (u daljem tekstu: Društvo), dobilo je dozvolu za osnivanje i organizovanje u Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom dana 8. marta 2007. godine od Narodne banke Srbije, u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima (u daljem tekstu: Zakon), kao i Zakonom o privrednim društvima. Društvo upravlja fondom Dunav dobrovoljni penzijski fond, čiji je registarski broj 1000556.

Imajući u vidu napred navedeno, prestala je da važi dozvola za obavljanje poslova penzijskog osiguranja, koja je izdata rešenjem Saveznog ministarstva finansija br. 4/3-02-009/2002 od 29. jula 2002. godine. Visina osnovnog kapitala Društva, na dan osnivanja, prevazilazila je minimum osnovnog kapitala, koji je propisan Zakonom.

Promena je registrovana u Agenciji za privredne registre, u posebnom Registru privrednih subjekata dana 14. marta 2007. godine, pod brojem BD 13170/2007.

Društvo je zatvoreno akcionarsko društvo, koje obavlja poslove organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima. Jedini akcionar i osnivač Društva je Kompanija Dunav osiguranje a.d., Beograd, čije je učešće u kapitalu Društva 100%. Društvo posluje na teritoriji Republike Srbije, a sedište Društva je u Beogradu, u ulici Trg Republike br. 5. Društvo ima šest filijala i jednu poslovnicu.

Poslovne aktivnosti funkcionalno se koordiniraju u direkciji Društva, koja je podeljena na sledeće sektore: prodaja, marketing, informacione tehnologije, finansije i pravne i administrativne poslove. Društvo upravlja dobrovoljnim penzijskim fondom obavljajući sledeće poslovne aktivnosti:

- prikuplja penzijske doprinose koji formiraju fond;
- otvara i administrira individualne račune članova;
- formuliše i sprovodi investicionu politiku;
- obračunava vrednost investicione jedinice;
- isplaćuje jednokratne i programirane isplate;
- promovise fond.

Društvo je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine imalo u proseku 41 zaposlenog.

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD**

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", objavljen u "Sl. glasnik RS", br. 62/2013), kao i u skladu sa ostalom primenljivom podzakonskom regulativom. Društvo, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministarstva od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine (u daljem tekstu "Rešenje o utvrđivanju prevoda") utvrđeni su i objavljeni prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI, Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje ("Konceptualni okvir"), usvojenih od strane Odbora, kao i povezanih IFRIC tumačenja. Navedeni prevodi, objavljeni u Rešenju o utvrđivanju prevoda, ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere, kao i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je taj materijal sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda Konceptualni okvir, MRS, MSFI, IFRIC i sa njima povezana tumačenja koja su prevedena, u primeni su od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu ni primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Međutim, do datuma sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja, nisu bile prevedene sve izmene MRS/MSFI i IFRIC tumačenja koja su bila na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2014. godine. Pored navedenog, pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke, vrednovanja i obelodanjivanja, koja u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MRS/MSFI i IFRIC Tumačenja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srbije od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izveštaja Društva, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda, obelodanjeni su u napomeni 2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni obelodanjeni su u napomeni 2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu u primeni, obelodanjeni su u napomeni 2.4.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, finansijski izveštaji Društva su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

**2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju
prevoda**

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ – Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16), prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

**2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju
prevoda (nastavak)**

- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ – Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenos sredstava sa kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanivanja o povezanim licima“ – Pojednostavljeni zahtevi za obelodanivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: prezentacija“ – Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13), prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 – Ograničenje definisanih primanja, minimalni zahtevi za finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Namirivanje finansijskih obaveza instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ – Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanivanja“ – Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ – Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 12 „Obelodanivanje učešća u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

**2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu na osnovu Rešenja o utvrđivanju
prevoda (nastavak)**

- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja” – Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja” – Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” – Prezentacija stavki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima” – Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenjima formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

**2.3. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu
zvanično prevedeni i usvojeni**

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija” – Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” – Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 – „Umanjenje vrednosti imovine” Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti” – Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

**2.3. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu
zvanično prevedeni i usvojeni (nastavak)**

- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 „Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije“. Dopune i izmene pojašnjavaju da matično društvo može biti izuzeto od obaveze da sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje ako je ono istovremeno zavisno lice investicionog društva, čak i ako investiciono društvo odmerava ulaganja u sva svoja zavisna lica po fer vrednosti u skladu sa MSFI 10. Kao rezultat ovih dopuna, izmenjen je i MRS 28 u cilju pojašnjenja izuzeća od primene metoda učešća (tj. zadržavanje merenja po fer vrednosti) koje važi za investitora u pridruženo lice ili zajednički poduhvat ukoliko je on zavisno lice investicionog društva koje odmerava sva svoja ulaganja u zavisna lica po fer vrednosti. (Dopune i izmene se primenjuju retroaktivno za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine uz dozvoljenu raniju primenu.)
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

2.4. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“, u vezi s klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.4. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi“, MRS 11 „Ugovori o izgradnji“, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata“, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina“ i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- MSFI 16 „Lizing“, obezbeđuje sveobuhvatan model za identifikovanje lizing aranžmana i njihov tretman u finansijskim izveštajima kako davalaca tako i primalaca lizinga. Na dan stupanja na snagu, 1. januara 2019. godine, ovaj standard će zameniti sledeće lizing standarde i tumačenja: MRS 17 „Lizing“, IFRIC 4 „Određivanje da li neki aranžman sadrži lizing“, SIC 15 „Operativni lizing – potsticaj“ i SIC 27 „Procena suštine transakcije uključujući pravni oblik zakupa“;
- Izmene MSFI 2 „Plaćanje akcijama – klasifikacija i merenje transakcija“, na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje na dan 1. januara 2018. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom;
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata. Standard je trebalo da bude na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine, ali je u decembru 2015. godine IASB odložio primenu do budućeg datuma, a ranija primena izmenjenog standarda je dozvoljena;
- Izmene MRS 7 – „Inicijativa za obelodanjivanja“ zahtevaju od entiteta takva obelodanjivanja koja omogućuju korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama nastale finansijskim aktivnostima, uključujući promene nastale i od novčanih i nenovčanih promena. Izmene MRS 7 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ koje se odnose na identifikovanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke, primenjuju se retrospektivno za godišnje periode koji počinju na dan 1. decembra 2017. ili kasnije, sa podržanom ranijom primenom.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

a) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene nastale u stranoj valuti, preračunate su u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan nastanka poslovne promene. Monetarne pozicije, koje su iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare, prema srednjem kursu valute, koji je važio na dan nastanka poslovne promene. Pozitivne i negativne kursne razlike, nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, iskazane su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi ili rashodi perioda u okviru pozicija pozitivnih ili negativnih kursnih razlika.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

a) Poslovne promene u stranoj valuti (nastavak)

Zvanični kursevi značajnijih stranih valuta su:

	31. decembar 2016.	U dinarima 31. decembar 2015.
EUR	123,4723	121,6261
USD	117,1353	111,2468

b) Prihodi

Prihode Društva, čine prihodi od naknada pri uplati penzijskih doprinosa (napomena br. 4), prihodi od naknada za upravljanje Fondom (napomena br. 5), finansijski prihodi i drugi poslovni prihodi.

Društvo naplaćuje naknadu prilikom uplate penzijskog doprinosa u visini od 2,8% od vrednosti izvršene uplate ili manju, ukoliko je to predviđeno Ugovorom (napomena br. 4), kao i naknadu za upravljanje Fondom u visini od 2% godišnje od vrednosti imovine Fonda (napomena br. 5).

Naknada za uplate penzijskog doprinosa za fizička lica obračunavaju se u iznosu od:

- 50.000,00 – 399.999,99 dinara po stopi od 0,5% od vrednosti izvršene uplate,
- za uplate preko 400.000,00 dinara i više po stopi od 0% od vrednosti izvršene uplate.

Finansijske prihode Društva čine prihodi po osnovu kamata na oročena sredstva, sredstva po viđenju, trezorski zapisi, obveznice, kao i pozitivne kursne razlike.

c) Rashodi

Rashode Društva čine rashodi od upravljanja fondom, finansijski rashodi i drugi poslovni rashodi. Rashodi od upravljanja fondom predstavljaju rashode kojii se mogu direktno pripisati Fondu kojim Društvo upravlja i to: transakcioni troškovi, troškovi marketinga, troškovi usluga kastodi banke, troškovi naknada posrednicima i drugi troškovi posredovanja.

Finansijske rashode čine negativne kursne razlike i rashodi po osnovu kamata.

Drugi poslovni rashodi obuhvataju troškove zarada, naknada zarada i druge lične rashode, troškove amortizacije, troškove rezervisanja, troškove energije, materijala, zakupnine, prezentacije i druge rashode.

Specifična vrsta rashoda u vidu rezervisanja za operativni rizik obuhvata formiranje rezervisanja za navedeni rizik na teret rashoda Društva za upravljanje fondom. Stopa rezervisanja se određuje na osnovu procene veličine tog rizika i iznosi 0.1% od vrednosti neto imovine Fonda kojim Društvo upravlja (napomene br. 11 i 20).

d) Nematerijalna ulaganja i oprema

Stalna sredstva Društva čine nematerijalna ulaganja, oprema i ostala sredstva za rad. Nematerijalna ulaganja, oprema i ostala sredstva za rad su na dan 31. decembra 2016. godine iskazani po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti. Nabavna vrednost uključuje sve izdatke koji se priznaju u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Početno merenje osnovnih sredstava vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Za naknadno merenje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava nakon početnog priznavanja, Društvo primenjuje model nabavne vrednosti.

Amortizacija stalnih sredstava obračunava se primenom stopa koje, u procenjenom veku trajanja ovih sredstava, obezbeđuju otpisivanje ili naknađivanje njihove nabavne vrednosti.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

d) Nematerijalna ulaganja i oprema (nastavak)

Primenjene godišnje stope amortizacije su sledeće:

	<u>%</u>
Automobili	15.50
Računari i računarska oprema	14.30-20.00
Nameštaj i kancelarijska oprema	12.50
Nematerijalna ulaganja – licenca	20.00
Ostala sredstva za rad	10.00-16.50

Troškovi održavanja osnovnih sredstava iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja opreme, utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstva i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

e) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se izražavaju u nominalnoj vrednosti u dinarima. Iznosi gotovine na računima, koji glase na strana sredstva plaćanja, iskazuju se u dinarima prema srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan bilansiranja.

f) Kratkoročni i dugoročni finansijski plasmani i hartije od vrednosti

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju plasmane do godinu dana. Depoziti se iskazuju u visini deponovanih iznosa.

Dugoročni finansijski plasmani obuhvataju plasmane na period duži od godinu dana.

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha su vrednovane po poštenoj (fer) vrednosti, utvrđenoj na osnovu tržišne vrednosti na organizovanom tržištu hartija od vrednosti, Beogradskoj berzi. Rashodi po osnovu usklađivanja vrednosti imovine u vlasništvu Društva, nastali su vrednovanjem akcija po osnovu tržišne vrednosti.

g) Druga potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja

Druga potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju ukalkulisane kamate na plasirana sredstva, potraživanja od fonda za naknadu pri uplati penzijskih doprinosa, potraživanja od fonda za naknadu za upravljanje fondovima i druga potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja.

h) Kapital Društva

Kapital Društva predstavlja osnovni kapital, statutarne rezerve i neraspoređenu dobit.

U skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima, minimalni iznos kapitala Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim Fondom je EUR 1,000,000, u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije. Društvo u svakom trenutku ispunjava propisani minimalni iznos akcijskog kapitala

Dana 31. decembra 2016. godine kapital Društva je iznosio 501,798 hiljada dinara, što je po srednjem kursu Narodne banke Srbije iznosilo EUR 4,064,053 (31. decembra 2015. godine: 501,011 hiljada dinara, odnosno EUR 4,119,271) (napomena br. 19)).

i) Obaveze iz poslovanja i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze iz poslovanja i pasivna vremenska razgraničenja obuhvataju obaveze prema dobavljačima i druge obaveze iz poslovanja i pasivna vremenska razgraničenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

j) Beneficije za zaposlene

Porezi i doprinosi fondovima za socijalnu sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća poreze i doprinose poreskim organima i državnim fondovima, kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju poreze i doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama predviđenim zakonskim propisima. Društvo je takođe obavezno da od bruto zarade zaposlenih obustavi doprinose i da ih u ime zaposlenih uplati fondovima. Porezi i doprinosi na teret poslodavca i porezi i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina

Društvo je na osnovu Pravilnika o radu u obavezi da isplati zaposlenom otpremninu prilikom odlaska u penziju, najmanje u visini tri prosečne zarade zaposlenog u momentu isplate, s tim da tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od tri prosečne zarade po zaposlenom kod poslodavca u momentu isplate, odnosno tri prosečne zarade po zaposlenom isplaćene u Republici prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, ako je to za zaposlenog povoljnije. Rukovodstvo Društva smatra da navedena rezervisanja nemaju materijalno značajan uticaj na finansijske izveštaje i zbog toga se rezervisanja po ovom osnovu ne evidentiraju u finansijskim izveštajima, već se prikazuju na teret rashoda u periodu kada dođe do prestanka radnog odnosa.

Obaveze po osnovu jubilarnih nagrada

Na početku svake godine donosi se Odluka o isplati jubilarne nagrade po osnovu godina staža provedenih u Društvu. Analiza starosne strukture zaposlenih, kao i vreme provedeno u Društvu, potvrdila su očekivanja rukovodstva da po ovom osnovu nije potrebno vršiti posebna rezervisanja i zbog toga se rezervisanja po ovom osnovu ne evidentiraju u finansijskim izveštajima, već se prikazuju na teret rashoda u periodu kada se isplaćuje jubilarna nagrada.

k) Porez na dobit

Poreski rashod perioda

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primenom propisane poreske stope od 15% (31. decembar 2015. godine – 15%) na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka pre oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije, uz umanjeње za propisane poreske kredite.

Zakon o porezu na dobitak Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina. Poreski gubici nastali pre 1. januara 2010. godine mogu se prenositi na račun budućih dobitaka u periodu ne dužem od deset godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti. Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati, odnosno obaveza izmiriti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3.1. POLITIKA I SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA

Efikasna kontrola rizika iz poslovanja se obavlja kroz planiranje, organizaciju, koordinaciju, implementaciju i nadzor poslovanja Društva. Kontrolu rizika iz poslovanja u Društvu sprovodi izvršni direktor i organizacioni delovi Društva na nivou sektora. Direktnu kontrolu sprovode zaposleni sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, a za svoj rad neposredno su odgovorni izvršnom direktoru.

Lica zadužena za upravljanje rizicima, imaju zadatak kontrole rizika i utvrđivanje procedura za kontrolu rizika. Zadužena lica sprovode sistem upravljanja rizikom, koji je u skladu sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima, poslovnom etikom i definisanim procedurama Društva.

Društvo redovno prati zbivanja na finansijskim tržištima kojima se trguje hartijama od vrednosti, iz kojih se sastoji imovina Društva. S tim u vezi, vrši se selekcija izdavalaca tih instrumenata u skladu sa stepenom rizika ulaganja i očekivanim stopama prinosa. U tom smislu, Društvo je organizovano tako da je pretežno usmereno ka likvidnijim i stabilnijim finansijskim instrumentima, sa umerenim stopama prinosa i nižim stopama rizika.

Rizik nije moguće u potpunosti izbeći, ali ga je moguće svesti na najmanju moguću meru i to zahvaljujući kvalitetnim procesima upravljanja rizikom. Društvo uspostavlja sistem upravljanja svim rizicima u svom poslovanju, koji omogućava njihovo efikasno identifikovanje, merenje i kontrolu, kao i aktivno upravljanje i praćenje sledećih rizika:

- tržišnog rizika,
- operativnog rizika,
- rizika likvidnosti i
- rizika usklađenosti poslovanja sa propisima.

Društvo je u skladu sa vrstama rizika donelo odgovarajuće procedure, kojima reguliše način kontrole i mere za njihovo minimiziranje.

(a) Tržišni rizici

Tržišni rizik predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na vrednost imovine Društva, usled promena na tržištu kamatnih stopa, deviznog kursa, cena hartija od vrednosti i nepokretnosti. Osnovni cilj kontrole tržišnog rizika je efikasna alokacija sredstava Društva, što podrazumeva minimiziranje rizika uz očekivani nivo prinosa, odnosno maksimiziranje prinosa uz postojeći nivo rizika.

(i) Rizik promena kamatnih stopa

Društvo može biti izloženo riziku promene kamatnih stopa, u slučaju da je prinos finansijskih instrumenata u portfelju vezan za promenljivu kamatnu stopu. Društvo je izloženo riziku zbog promene referentnih kamatnih stopa na tržištu, a posledica takvih okolnosti je mogućnost da se sredstva u budućnosti investiraju uz niže stope prinosa. Zbog osetljivosti dela imovine Društva na promenu kamatne stope, prate se makro i mikro pokazatelji (kretanje inflacije, referentne kamatne stope, kreditni rejting zemlje, aktivnosti na međubankarskom deviznom tržištu, analiza privrednih sektora, ostvareni rezultati i planovi poslovanja individualnih emitenata itd). Nakon detaljne analize, definiše se i ročna struktura instrumenata koje će Društvo držati u portfoliju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3.1. POLITIKA I SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

(a) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik promena kamatnih stopa (nastavak)

Pregled izloženosti Društva riziku promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2016. godine može se predstaviti kao što sledi:

31. decembar 2016. godine	U hiljadama dinara			
	Promenljiva kamatna stopa	Fiksna kamatna stopa	Nekamatonosna imovina i obaveze	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja	-	-	4,092	4,092
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	70,000	150,627	-	220,627
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	223,075	-	-	223,075
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-
Ostala sredstva	-	-	42,497	42,497
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	27,391	27,391
Ukupno imovina	293,075	150,627	73,980	517,682
<i>Obaveze i neto imovina</i>				
Rezervisanja	-	-	13,449	13,449
Finansijske obaveze	-	-	29	29
Ostale obaveze	-	-	1,949	1,949
Tekuće poreske obaveze	-	-	457	457
Kapital	-	-	501,798	501,798
Ukupno obaveze i neto imovina	-	-	517,682	517,682
Neto kamatna pozicija				
31. decembra 2016. godine	293,075	150,627	(443,702)	-
31. decembar 2015. godine	U hiljadama dinara			
	Promenljiva kamatna stopa	Fiksna kamatna stopa	Nekamatonosna imovina i obaveze	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja	-	-	5,422	5,422
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	122,500	109,645	-	232,145
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	238,008	-	-	238,008
Tekuća poreska sredstva	-	-	380	380
Ostala sredstva	-	-	34,601	34,601
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	4,624	4,624
Ukupno imovina	360,508	109,645	45,027	515,180
<i>Obaveze i neto imovina</i>				
Rezervisanja	-	-	12,010	12,010
Finansijske obaveze	-	-	1	1
Ostale obaveze	-	-	2,076	2,076
Tekuće poreske obaveze	-	-	82	82
Kapital	-	-	501,011	501,011
Ukupno obaveze i neto imovina	-	-	515,180	515,180
Neto kamatna pozicija				
31. decembra 2015. godine	360,508	109,645	(470,153)	-

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

3.1. POLITIKA I SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

(a) Tržišni rizici (nastavak)

(ii) Rizik promena kursa valuta

Valutni rizik predstavlja rizik gubitka usled promena u deviznim kursovima. Društvo upravlja valutnom strukturom tj. odnosom aktive i pasive deviznog podbilansa, što doprinosi umanjivanju valutnog rizika. Društvo investira u finansijske instrumente koji su denominovani u stranoj valuti. S obzirom na to da se celokupna imovina Društva iskazuje u domaćoj valuti, valutni rizik je prisutan i odnosi se na promenu deviznog kursa tokom perioda u kom se u portfelju nalaze hartije emitovane u stranoj valuti. U skladu sa tim, postoji niz mera koje se primenjuju kako bi se ovaj rizik smanjio (praćenje istorijskog kretanja deviznog kursa, praćenje aktivnosti na međubankarskom deviznom tržištu, analiza kretanja referentnih kamatnih stopa, primena fundamentalne i tehničke analize).

Izloženost Društva deviznom riziku je prikazana u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara		
	EUR/USD	RSD	Ukupno
<i>Imovina</i>			
Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja	-	4,092	4,092
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	220,627	220,627
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	223,075	223,075
Tekuća poreska sredstva	-	-	-
Ostala sredstva	437	42,060	42,497
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	65	27,326	27,391
Ukupno imovina	502	517,180	517,682
<i>Obaveze i neto imovina</i>			
Rezervisanja	-	13,449	13,449
Finansijske obaveze	-	29	29
Ostale obaveze	-	1,949	1,949
Tekuće poreske obaveze	-	457	457
Kapital	-	501,798	501,798
Ukupno obaveze i neto imovina	-	517,682	517,682
Neto devizna pozicija 31. decembra 2016. godine	502	(502)	-
	U hiljadama dinara		
	EUR/USD	RSD	Ukupno
<i>Imovina</i>			
Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja	-	5,422	5,422
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	232,145	232,145
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	238,008	238,008
Tekuća poreska sredstva	-	380	380
Ostala sredstva	430	34,171	34,601
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	62	4,562	4,624
Ukupno imovina	492	514,688	515,180
<i>Obaveze i neto imovina</i>			
Rezervisanja	-	12,010	12,010
Finansijske obaveze	-	1	1
Ostale obaveze	-	2,076	2,076
Tekuće poreske obaveze	-	82	82
Kapital	-	501,011	501,011
Ukupno obaveze i neto imovina	-	515,180	515,180
Neto devizna pozicija 31. decembra 2015. godine	492	(492)	-

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

3.1. POLITIKA I SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

(b) Operativni rizik

Operativni rizik predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski položaj Društva, usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom, kao i zbog nepredvidivih eksternih događaja.

Stalnom i snažnom izgradnjom odgovarajuće organizacione i kadrovske strukture, uz implementaciju adekvatnog i nezavisnog sistema unutrašnjih kontrola rizika, ujedno i dostupnosti relevantnih informacija o svim poslovnim procesima i događajima, Društvo nastoji da minimizira operativni rizik.

Kvalitativni način kontrole operativnog rizika vrši se stalnim uspostavljanjem i usavršavanjem procedura, kojima se utvrđuje strategija čuvanja podataka i bliže određuje predmet kontrole ovog rizika neophodnih za nesmetano poslovanje Društva. Ovakvim načinom kontrole određuje se metod procene veličine rizika, određuju se tokovi poslovanja koji su posebno ugroženi ovim rizikom, utvrđuje se način kontrole rizika po pojedinim tokovima poslovanja, kao i formiranje baze podataka značajnih za kontrolu ovog rizika.

Uspostavljanjem indikatora rizika, kao pokazatelja koji u idealnom slučaju ukazuju na porast ili smanjenje nivoa operativnih rizika, zatim praga za evidenciju gubitaka, kao i unošenjem incidenata u interno uspostavljenu bazu za evidentiranje događaja nastalih kao posledica postojanja operativnih rizika, Društvo kontinuirano identifikuje, procenjuje i prati operativne rizike.

Identifikacija rizika obuhvata sve radnje kojima se potvrđuje i najmanji rizik koji može ugroziti proces poslovanja. U Društvu se konstantno vrši edukacija zaposlenih, kako bi se potencijalni rizik sveo na najmanju moguću meru i predupredio u budućem periodu. Društvo je svojim procedurama predvidelo blagovremeno obaveštavanje svih zaposlenih o svim događajima, koji se mogu negativno odraziti na proces poslovanja, a rezultat su dešavanja u samom Društvu ili posledica nekih eksternih događaja.

Periodično se vrši ocena operativnih rizika prilikom koje se procenjuje nivo operativnih rizika, a gde je procena zasnovana na iskustvu u dotadašnjem radu, uzimajući u obzir i buduće potencijalne rizike, koji mogu nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Društva.

Kvantitativni način kontrole operativnog rizika obuhvata formiranje rezervisanja za ovaj rizik na teret rashoda Društva, koja se određuju na osnovu procene veličine tog rizika, ali koja ne mogu iznositi manje od 0,1% ni više od 1% od vrednosti neto imovine fonda kojim Društvo upravlja.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na sposobnost Društva da ne raspolaže sa dovoljno likvidnih sredstava za izmirivanje dospelih obaveza. Da bi se ovaj rizik minimizirao, Društvo ga kontroliše metodom stalnog praćenja priliva i odliva sredstava, kako bi u svakom trenutku raspolagalo dovoljnim iznosom likvidnih sredstava za izmirivanje dospelih obaveza.

Pod rizikom likvidnosti podrazumevaju se i poteškoće prikupljanja sredstava, kao i nemogućnost brze prodaje finansijskih instrumenata u vrednosti koja je približna njihovoj poštenoj vrednosti. Poštena vrednost se obračunava u skladu sa parametrima utvrđenim od strane Narodne banke Srbije.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

3.1. POLITIKA I SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Društva grupisana po pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća:

	U hiljadama dinara			
	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	95,759	60,470	64,398	220,627
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	223,075	-	-	223,075
Ostala sredstva	25,018	17,086	-	42,104
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27,391	-	-	27,391
Ukupno imovina	371,243	77,556	64,398	513,197
<i>Obaveze i neto imovina</i>				
Finansijske obaveze	29	-	-	29
Ostale obaveze	1,949	-	-	1,949
Ukupno obaveze i neto imovina	1,978	-	-	1,978
Neto ročna neusklađenost 31. decembra 2016. godine	369,265	77,556	64,398	511,219
	U hiljadama dinara			
	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17,500	85,000	129,645	232,145
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	238,008	-	-	238,008
Tekuća poreska sredstva	380	-	-	380
Ostala sredstva	34,344	-	-	34,344
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4,624	-	-	4,624
Ukupno imovina	294,856	85,000	129,645	509,501
<i>Obaveze i neto imovina</i>				
Finansijske obaveze	1	-	-	1
Ostale obaveze	2,076	-	-	2,076
Ukupno obaveze i neto imovina	2,077	-	-	2,077
Neto ročna neusklađenost 31. decembra 2015. godine	292,779	85,000	129,645	507,424

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

3.1. POLITIKA I SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

(d) Rizik usklađenosti poslovanja sa propisima

Rizik usklađenosti poslovanja sa propisima predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na položaj Društva, zbog nepridržavanja propisa, a posebno propisa kojima je uređena visina kapitala Društva, odnosno sprečavanje pranja novca.

Procedure za kontrolu rizika usklađenosti poslovanja sa propisima obuhvataju procenu tog rizika, usled neispunjavanja zahteva o visini kapitala Društva, koji se vrši procenom bilansne aktive, potencijalnih gubitaka i raspoloživosti dodatnog kapitala.

Procedure za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma definišu zakonom predviđene radnje i mere, koje u Društvu preduzimaju zaposleni i lica odgovorna za otkrivanje, sprečavanje i prijavljivanje transakcija i lica, za koje se sumnja da su u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma. Ove procedure primenjuju se u svim organizacionim delovima Društva u kojima se ostvaruju direktni i indirektni kontakti sa klijentima i izvršavaju transakcije, kao i od strane fizičkih lica koja imaju dozvolu Narodne banke Srbije za obavljanje poslova informisanja o članstvu u fondu sa kojima Društvo ima zaključen ugovor o angažovanju. Sastavni deo ove procedure predstavlja lista pokazatelja (indikatora) za prepoznavanje lica i transakcija, za koje postoji sumnja da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

Pored navedene procedure, Društvo je donelo proceduru „Upoznaj svog klijenta“ i sačinilo je analizu i procenu rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koja sadrži procenu rizika za svaku grupu ili vrstu stranke, poslovnog odnosa, usluge koju Društvo pruža u okviru svoje delatnosti ili transakcije, a na osnovu koje se sprovode propisane mere analize stranke.

4. PRIHODI OD NAKNADA PRI UPLATI PENZIJSKIH DOPRINOSA

Prihodi od naknada pri uplati penzijskih doprinosa obračunavaju se u visini od 2,8% od vrednosti izvršene uplate ili manje, ukoliko je to predviđeno Ugovorom. Obračunavaju se pri svakoj uplati penzijskih doprinosa od strane člana, a Društvu se isplaćuju od strane Fonda mesečno. Prihode od naknada pri uplati penzijskih doprinosa u iznosu od 21,285 hiljada dinara ostvareni su po mesecima na sledeći način (2015: 19,516 hiljada dinara):

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Naknada za januar	1,762	1,721
Naknada za februar	1,271	1,289
Naknada za mart	2,041	1,494
Naknada za april	1,984	2,576
Naknada za maj	1,602	1,434
Naknada za jun	1,566	1,455
Naknada za jul	1,720	1,476
Naknada za avgust	1,725	1,426
Naknada za septembar	1,764	1,166
Naknada za oktobar	1,987	2,099
Naknada za novembar	1,548	1,554
Naknada za decembar	2,315	1,826
Ukupno	21,285	19,516

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

5. PRIHODI OD NAKNADA ZA UPRAVLJANJE FONDovima

Prihodi od naknada za upravljanje fondom (napomena 3b) u iznosu od 253,555 hiljada dinara (213,933 hiljada dinara u 2015. godini) se odnose na prihode od upravljanja fondom u visini od 2% godišnje od vrednosti neto imovine Fonda. Naknade se obračunavaju dnevno, a naplaćuju se mesečno.

Dinamika realizacije prihoda se može prikazati u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Naknada za januar	20,375	16,750
Naknada za februar	19,142	15,217
Naknada za mart	20,696	17,025
Naknada za april	20,250	17,046
Naknada za maj	21,156	17,796
Naknada za jun	20,753	17,346
Naknada za jul	21,618	18,074
Naknada za avgust	21,810	18,242
Naknada za septembar	21,252	17,772
Naknada za oktobar	22,154	18,995
Naknada za novembar	21,646	19,409
Naknada za decembar	22,703	20,261
Ukupno	253,555	213,933

6. TROŠKOVI U VEZI SA ULAGANJEM IMOVINE FONDA

Troškove u vezi sa ulaganjem imovine fonda čine troškovi koji su nastali pri trgovanju hartijama od vrednosti, koje su deo portfolija Fonda (prilikom kupovina i prodaja), prema Odluci Narodne banke Srbije o proceni i obračunavanju tržišne i neto vrednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda i utvrđivanju jedinstvene početne vrednosti investicione jedinice.

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Troškovi u vezi sa ulaganjem imovine fonda	2,963	993
Ukupno	2,963	993

7. NETO DOBICI OD PRODAJE I USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKIH PLASMANA

Neto dobiti od prodaje i usklađivanja vrednosti finansijskih plasmana ukupno iznose 7,878 hiljada dinara (u 2015. godini 3,996 hiljada dinara) čine ih prihodi od prodaje hartija od vrednosti, prihodi od usklađivanja hartija od vrednosti i rashodi od usklađivanja hartija od vrednosti.

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Prihodi od prodaje hartija od vrednosti	7,356	2,770
Prihodi od usklađivanja hartija od vrednosti	2,117	1,595
Rashodi od usklađivanja hartija od vrednosti	(1,595)	(369)
Ukupno	7,878	3,996

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

8. NETO PRIHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Prihodi od kamata na sredstva po viđenju	244	114
Prihodi od kamata na obveznice	21,561	29,899
Rashodi od kamata na obveznice	-	(483)
Ukupno	21,805	29,530

Neto prihode od kamata čine prihodi od kamata po osnovu plasiranja sredstava u obveznice RS u iznosu od 7,764 hiljada dinara, prihodi po osnovu kupona u iznosu od 10,778 hiljada dinara, prihodi od kamata po osnovu plasiranja sredstava u korporativne obveznice u iznosu od 3,019 hiljada dinara, prihodi od kamata na sredstva po viđenju u iznosu od 244 hiljada dinara.

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I DRUGI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i drugi lični rashodi u iznosu od 93,468 hiljada dinara (80,124 hiljade dinara u 2015. godini) se odnose na:

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Troškovi zarada, naknada zarada (bruto)	86,429	74,168
Troškovi naknada po ugovorima i povremenim poslovima	-	28
Troškovi naknada članovima Nadzornog odbora (bruto)	2,611	1,962
Troškovi prevoza na radno mesto i sa radnog mesta	1,157	1,045
Troškovi službenog puta u zemlji i inostranstvu	7	1
Troškovi premija dopunskog penzijskog osiguranja	2,659	2,463
Troškovi solidarne pomoći	49	188
Troškovi otpremnina i jubilarnih nagrada	554	185
Ostali troškovi zaposlenih	2	84
Ukupno	93,468	80,124

10. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Amortizacija stalnih sredstava obračunava se primenom stopa koje, u procenjenom veku trajanja ovih sredstava, obezbeđuju otpisivanje ili naknađivanje njihove nabavne vrednosti (napomena 3d).

Troškove amortizacije perioda čine:

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Troškovi amortizacije opreme	1,511	1,485
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	286	262
Ukupno	1,797	1,747

11. TROŠKOVI REZERVISANJA

Troškovi rezervisanja odnose se na rezervisanja za operativni rizik formirana u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima. Rezervisanje se vrši na osnovu procene veličine rizika i predstavlja vrednost od 0,1% od neto vrednosti imovine Fonda. U 2016. godini trošak po ovom osnovu je iznosio 1,438 hiljada dinara (2,191 hiljadu dinara u 2015. godini).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

12. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi u iznosu od 30,358 hiljada dinara (28,361 hiljadu dinara u 2015. godini) se odnose na:

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
Troškovi materijala, goriva i energije	2,238	2,226
Troškovi zakupa	7,978	7,735
Troškovi PTT-a i interneta	3,125	2,906
Troškovi održavanja	2,287	2,853
Troškovi komunalnih usluga	582	632
Troškovi reprezentacije	1,169	1,308
Troškovi platnog prometa	632	440
Troškovi neproizvodnih usluga	4,812	4,974
Troškovi donatorstva i sponzorstva	753	663
Troškovi poreza, doprinosa i taksi	976	996
Troškovi osiguranja	631	700
Ostali troškovi	5,175	2,928
Ukupno	30,358	28,361

13. NEMATERIJALNA IMOVINA

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
<i>Nabavna vrednost</i>		
Početno stanje na dan 1. januar godine	3,491	3,340
Nabavke tokom godine	89	151
Stanje na dan	3,580	3,491
<i>Ispravka vrednosti</i>		
Početno stanje na dan 1. januar godine	(2,492)	(2,230)
Amortizacija u toku godine	(286)	(262)
Ukupna ispravka vrednosti	(2,778)	(2,492)
Stanje na dan 31. decembar godine	802	999

Društvo je u 2016. godini kupilo licence za računare u vrednosti od 89 hiljada dinara sa vekom trajanja od 5 godina.

14. OPREMA

	U hiljadama dinara	
	2016.	2015.
<i>Nabavna vrednost</i>		
Početno stanje na dan 1. januar godine	22,705	23,347
Nabavke tokom godine	378	639
Smanjenja tokom godine	(2,079)	(1,281)
Stanje na dan 31. decembar godine	21,004	22,705
<i>Ispravka vrednosti</i>		
Početno stanje na dan 1. januar godine	(18,282)	(18,078)
Povećanje/Smanjenje	2,079	1,281
Amortizacija u toku godine	(1,511)	(1,485)
Ukupna ispravka vrednosti	(17,714)	(18,282)
Stanje na dan 31. decembar godine	3,290	4,423

Društvo je u 2016. godini nabavilo računare i prateću opremu u iznosu od 237 hiljada dinara, kancelarijski nameštaj u iznosu od 23 hiljade dinara, kao i ostalu opremu u iznosu od 118 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

15. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	Nabavna vrednost	Ispravka vrednosti	U hiljadama dinara Neto vrednost	
			31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Dugoročne obveznice	67,620	3,222	64,398	129,645
Deo dugoročnih obveznica sa rokom dospeća do godinu dana	156,265	36	156,229	102,500
Ukupno	223,885	3,258	220,627	232,145

Dugoročne hartije od vrednosti u iznosu od 64,398 hiljada dinara predstavljaju plasmane u RSD obveznice čiji je emitent Republika Srbija.

Obveznica	Datum dospeća	Nominalna vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
<i>U hiljadama dinara</i>				
RSOB 1488	11.09.2021.	26,320	1,831	24,489
RSOB 15102	05.02.2022.	16,300	1,391	14,909
RSOB 16133	17.02.2018.	25,000	-	25,000
Ukupno		67,620	3,222	64,398

Deo dugoročnih obveznica sa rokom dospeća do godinu dana u iznosu od 156,229 hiljada dinara čine plasmani u RSD obveznice RS (116,154 hiljade dinara) i korporativne obveznice izdavaoca Termopord d.o.o., Beograd (40,075 hiljada dinara), kao što je prikazano:

Obveznice RS	Datum dospeća	Nominalna vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
<i>U hiljadama dinara</i>				
RSOB 1470	01.04.2017.	40,490	20	40,470
RSOB 15100	12.01.2017.	30,700	16	30,684
RSOB 15119*	14.08.2017.	20,000	-	20,000
RSOB 16133*	17.02.2017.	25,000	-	25,000
Ukupno		116,190	36	116,154

*Obveznice sa kamatom koja zavisi od kretanja referentne kamatne stope. Potraživanje za nedospelu kamatu prikazano je u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja u iznosu od 2,340 hiljada dinara.

Korporativne obveznice*	Datum dospeća	Nominalna vrednost	Kursna razlika	Vrednost na 31. decembar 2016.
<i>U hiljadama dinara</i>				
TMPROB2273	27.01.2017.	10,000	1	10,001
TMPROB2528	01.03.2017.	20,000	50	20,050
TMPROB2620	01.02.2017.	10,000	24	10,024
Ukupno		40,000	75	40,075

*Korporativne obveznice predstavljaju kuponske obveznice pravnog lica, Termopord d.o.o., Beograd emitovane u dinarima sa valutnom klauzulom. Potraživanje po osnovu nedospelog kupona prikazano je u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, u iznosu od 546 hiljada dinara.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

16. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u ukupnom iznosu od 223,075 hiljada dinara (238,008 hiljada dinara na kraju 2015. godine i 26,651 hiljadu dinara na početku 2015. godine) čine sredstva plasirana kod investicionih fondova:

	Broj IJ	Vrednost IJ	U hiljadama dinara		
			Iznos sredstava 31. decembar 2016.	Iznos sredstava 31. decembar 2015.	Iznos sredstava 1. januar 2015.
Raiffeisen invest	119,565.7078	1,865.69	223,072	238,006	25,500
Kombank invest	2.0000	1265.34	3	2	1,151
Ukupno			223,075	238,008	26,651

17. OSTALA SREDSTVA

	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.	1. januar 2015.
Potraživanje od Fonda	25,018	22,099	18,634
Potraživanje za kamate	23	-	-
Aktivna vremenska razgraničenja	11,267	10,751	10,015
Druga potraživanja	5,711	1,132	1,408
Dati avansi	478	619	447
Stanje na dan	42,497	34,601	30,504

Potraživanje od Fonda po osnovu naknada za mesec decembar naplaćeno je 4. januara 2017. godine.

18. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.	1. januar 2015.
Tekući računi	27,326	4,562	1,527
Devizni računi	65	62	58
Ukupno	27,391	4,624	1,585

19. KAPITAL

Kapital je obračunat u skladu sa metodologijom iz Odluke NBS o strukturi i načinu izračunavanja kapitala Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim Fondom. Jedini akcionar i osnivač Društva je Kompanija Dunav osiguranje a.d., Beograd, čije je učešće u kapitalu Društva 100%.

	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.	1. januar 2015.
Osnovni kapital	116,742	116,742	116,742
Rezerve	18	18	18
Neraspoređena dobit	385,038	384,251	239,962
Kapital	501,798	501,011	356,722
Minimalni iznos kapitala u skladu sa propisima (1,000,000 EUR)	123,472	121,626	120,958
Razlika	378,326	379,385	235,764

Društvo je u 2016. godini na sednici održanoj 24. juna 2016. godine izvršilo raspodelu dobiti nakon usvajanja finansijskih izveštaja za 2015. godinu. Neraspoređena dobit u ukupnom iznosu od 140.586.019,78 dinara je isplaćena Kompaniji Dunav osiguranje a.d.o., na osnovu Odluke o raspodeli dobiti, kao jedinom akcionaru i osnivaču, odnosno 100% vlasniku.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

20. REZERVISANJA

Prema Zakonu o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i Odluke o pravilima kontrole rizika Narodne banke Srbije (Službeni glasnik RS 27/2006) Društvo je formiralo rezervisanje u iznosu od 13,449 hiljada dinara (12,010 hiljada dinara na kraju 2015. godine i 9,819 hiljada dinara na početku 2015. godine) na teret rashoda Društva, obračunato kao 0.1% od neto vrednosti imovine Fonda. Rezervisanje je određeno na osnovu procene veličine rizika i ne može iznositi manje od 0,1%, a ni više od 1% vrednosti neto imovine Fonda.

21. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Obaveze prema Fondu za refundaciju transakcionih troškova	216	29
Obaveze prema dobavljačima	877	1,173
Obaveze prema kastodi banci	553	617
PVR	282	256
Obaveze za komunalnu taksu i naknadu za unapređenje životne sredine	20	-
Obaveze za poreze, doprinose i dažbine	1	1
Ukupno	1,949	2,076

Ostale obaveze na dan 31. decembra 2016. godine se odnose na obaveze prema Fondu za refundaciju transakcionih troškova, obaveze prema dobavljačima za materijal, usluge i osnovna sredstva i posrednicima, obaveze prema kastodi banci, pasivna vremenska razgraničenja, kao i obaveze za komunalnu taksu i naknadu za unapređenje životne sredine za prethodnu 2015. godinu. U knjigama su evidentirane i druge obaveze za poreze, doprinose i dažbine u iznosu koje su izmirene početkom 2017. godine.

22. POTENCIJALNE OBAVEZE

Društvo je tužena strana u 4 sudska spora. Sva četiri sudska spora su radni sporovi, po tužbama bivših zaposlenih, od toga 3 tužbena zahteva za povraćaj na rad i jedan tužbeni zahtev za poništaj Aneksa ugovora o radu i naknadu štete. Rukovodstvo procenjuje pozitivan ishod sporova u toku.

23. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u Napomenama uz priložene finansijske izveštaje Društva za 2016. godinu.

24. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

	U hiljadama dinara	
Prihodi	2016.	2015.
Dunav Stockbroker a.d., Beograd	8	8
Dunav osiguranje a.d., Beograd	2,667	3,675
Dunav auto d.o.o., Beograd	158	36
Dunav Re a.d., Beograd	65	49
Ukupni prihodi	2,898	3,768

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

24. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

	U hiljadama dinara	
Rashodi	2016.	2015.
Dunav Stockbroker a.d., Beograd	2,205	650
Dunav auto d.o.o., Beograd	338	106
Dunav osiguranje a.d., Beograd	2,700	2,649
Ukupni rashodi	5,243	3,405

	U hiljadama dinara	
Obaveze	2016.	2015.
Dunav Stockbroker a.d., Beograd	18	18
Dunav osiguranje a.d., Beograd	414	339
Ukupne obaveze prema povezanim pravnim licima	432	357

Potraživanja

Na dan 31. decembra 2016. godine Društvo nema potraživanja od povezanih pravnih lica.

25. KONTROLE DRUŠTVA

U periodu od 14. novembra 2016. - 14. decembra 2016. godine Sektor za nadzor nad obavljanjem delatnosti osiguranja, Odeljenje za nadzor nad delatnošću dobrovoljnih penzijskih fondova NBS sprovelo je neposrednu kontrolu celokupnog poslovanja Društva. Društvo do dana sastavljanja finansijskih izveštaja nije dobilo zaključak Narodne banke Srbije o sprovedenoj kontroli. Rukovodstvo ne očekuje negativne nalaze od uticaja na poslovanje Društva.

26. KONTROLA INTERNOG REVIZORA

U 2016. godini sprovedeno je osam pojedinačnih internih revizija, koje su bile predviđene godišnjim planom rada interne revizije. Sprovedene pojedinačne interne revizije bile su:

1. Interna revizija - analiza baze članova po različitim osnovama;
2. Interna revizija procesa zaključivanja ugovora o članstvu, prijema, evidencije i raspodele uplata penzijskih doprinosa;
3. Interna revizija vrednovanja finansijskih instrumenata i računovodstvenog obuhvata transakcija investiranja Fonda;
4. Interna revizija procesa uplata i isplata gotovine u blagajnu Društva;
5. Interna revizija klasifikacije informacija i usklađenosti sa regulativom u tom domenu;
6. Interna revizija upravljanja kontinuitetom poslovanja (BCM) i oporavak informacionog sistema (DRP);
7. Interna revizija povlačenja sredstava - jednokratne isplate i isplate naslednicima;
8. Interna revizija zarada zaposlenih u Društvu i stimulacija zaposlenih u prodaji.

Cilj obavljanja revizija bio je da se oceni način upravljanja rizicima u okviru procesa, ocenjivanjem i vrednovanjem sistema internih kontrola ugrađenih u te procese, odnosno sistema internih kontrola uspostavljenih u Društvu.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

26. KONTROLA INTERNOG REVIZORA (nastavak)

O sprovedenim pojedinačnim internim revizijama sastavljeni su izveštaji. Sastavni deo izveštaja su nalazi revizije i preporuke za unapređenje procesa i kontrola. Revizor u okviru svojih aktivnosti prati i ispunjenje prihvaćenih preporuka, odnosno sprovođenje korektivnih aktivnosti.

Na osnovu nalaza sprovedenih revizija može se zaključiti da, u okviru revidiranih procesa, postoji uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola koji je kreiran u cilju smanjenja rizika ili njegove potpune eliminacije u pojedinim slučajevima. Nalazi se uglavnom odnose na povećanje efikasnosti poslovanja, unapređivanja postojećih kontrola, a ima i pojedinih koji ukazuju na nedostatke u sprovođenju određenih kontrola, ali stepen uočenih nedostataka ne izlaže Društvo i Fond značajnim rizicima.

27. ANALIZA ORGANIZACIONE, KADROVSKE I TEHNIČKE OSPOSOBLJENOSTI DRUŠTVA

Društvo ispunjava uslove organizacione i tehničke osposobljenosti koja je propisana zakonskim i podzakonskim aktima.

Pod organizacionom osposobljenošću Društva podrazumeva se uspostavljanje takve organizacije koja omogućava uspešno obavljanje delatnosti Društva u planiranom obimu.

Pod uslovima tehničke osposobljenosti Društva podrazumeva se obezbeđenje poslovnog prostora za obavljanje poslova Društva koji ispunjava propisane standarde, kao i obezbeđenje računarske i tehničke opreme, programskih podrški koje po obimu i tehničkim svojstvima odgovaraju broju zaposlenih i planiranom obimu poslovanja (hardverski i softverski sistem).

ORGANIZACIONA STRUKTURA

U Društvu su organizovani sledeći sektori:

- 1) Sektor za prodaju
- 2) Sektor za finansije i računovodstvo
- 3) Sektor za pravne i administrativne poslove i
- 4) Sektor za informacione tehnologije

U okviru sektora za prodaju posluje šest filijala (Beograd, Novi Sad, Pančevo, Jagodina, Niš, Čačak) i poslovnica u Kragujevcu.

U Društvu su, shodno utvrđenoj zakonskoj obavezi, zaposleni interni revizor, koji je samostalan i nezavisan u obavljanju svojih poslova, kao i portfolio menadžer. Celokupni poslovni prostor Društvo koristi po osnovu zakupa.

ORGANI UPRAVLJANJA

Osnivač Društva je Kompanija „Dunav osiguranje“ a.d., Beograd, sa sedištem u Beogradu, u Ulici Makedonska br. 4., koja je vlasnik 100% akcija i ujedno jedini akcionar.

Na dan 31.12.2016. godine, organe Društva čine: Skupština, Nadzorni odbor i Izvršni direktor.

Nadzorni odbor i Izvršni direktor čine upravu Društva. Za člana uprave može biti izabrano lice, koje ispunjava zakonom propisane uslove za izbor. Narodna banka Srbije daje saglasnost na izbor predloženih članova uprave.

U Društvu je obrazovan i Investicioni odbor, kao stručan organ nadležan za pitanja investiranja imovine fonda kojom Društvo upravlja.

Nadzorni odbor

Na dan 31.12.2016. godine, članove nadzornog odbora čine:

1. Vladimir Živanović - predsednik
2. Tanja Jovišić - član
3. Mile Tanasković – član
4. Dragan Milošević - član
5. Sanja Popov Karan - član

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

27. ANALIZA ORGANIZACIONE, KADROVSKE I TEHNIČKE OSPOSOBLJENOSTI DRUŠTVA (nastavak)

ORGANI UPRAVLJANJA (nastavak)

Izvršni direktor

Izvršni direktor Društva je Zoran Milivojević. Izvršni direktor se imenuje od strane Nadzornog odbora, na osnovu prethodno dobijene saglasnosti Narodne Banke Srbije.

Investicioni odbor

Investicioni odbor se sastoji od 3 člana, koje bira Nadzorni odbor. Članovi Investicionog odbora su:

1. Ivan Batinica (predsednik) - Dunav društvo za upravljanje DPF
2. Zoran Milivojević - Dunav društvo za upravljanje DPF
3. Nebojša Aranđelović - Dunav Stockbroker a.d.

Portfolio menadžer

Portfolio menadžer za svoj rad odgovara izvršnom direktoru Društva. Poslove portfolio menadžera na dan 31. decembra 2016. godine obavljao je Ivan Batinica (Rešenje Komisije za hartije od vrednosti, br. 5/0-27-3498/2-07 od 28. maja 2007. godine).

Portfolio menadžer obavlja sledeće poslove:

- sprovodi politiku ulaganja u hartije od vrednosti predloženu od strane Investicionog odbora, a usvojenu od strane Nadzornog odbora i vrši procenu vrednosti portfelja;
- donosi dnevne investicione odluke;
- vrši taktičku raspodelu sredstava u okviru zakonskih ograničenja;
- prati realizaciju investicija i obezbeđuje upravi Društva podatake o investiranju u određenom vremenskom periodu;
- kontinuirano izveštava upravu Društva o vrednosti i strukturi portfelja i kvartalno izveštava investicioni odbor o izvršenim investicijama.

Interni revizor

Internog revizora Društva bira Nadzorni odbor. Poslove internog revizora na dan 31. decembra 2016. godine obavljala je Marija Banović (Sertifikat ovlašćeni interni revizor br. 1574/13 od 14. oktobra 2013. godine, izdat je od strane Komore ovlašćenih revizora Srbije).

Interni revizor je dužan da sprovodi kontinuirano praćenje i unapređenje sistema rada u Društvu i da vrši identifikaciju rizika kojima je Društvo izloženo ili se može očekivati da bude izloženo. Takođe, vrši ocenu i vrednovanje uspostavljenog sistema interne kontrole, zatim izdaje odgovarajuće preporuke za otklanjanje uočenih nepravilnosti, nedostataka i za unapređenje primenjenih postupaka i sistema rada. Dužan je da kontroliše i procenjuje adekvatnost i primenu propisanih politika i procedura kontrole rizika, računovodstvene postupke, organizaciju obavljanja računovodstvenih poslova, kao i pouzdanost i ažurnost finansijskih i upravljačkih informacija, i da u skladu sa tim sastavlja godišnji izveštaj o internoj reviziji, koje podnosi nadležnom organu Društva.

KADROVSKA OSPOSOBLJENOST

Društvo je na dan 31. decembra 2016. godine imalo ukupno 41 zaposlenog, od kojih je 19 zaposlenih u sedištu Društva i 22 zaposlena u prodajnoj mreži.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

27. ANALIZA ORGANIZACIONE, KADROVSKE I TEHNIČKE OSPOSOBLJENOSTI DRUŠTVA (nastavak)

KADROVSKA OSPOSOBLJENOST (nastavak)

Uporedna kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine je sledeća:

Školska sprema	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Visoka stručna sprema (VSS)	26	23
Viša stručna sprema (VŠS)	7	8
Srednja stručna sprema (SSS)	8	7
Ukupno	41	38

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređeni su: unutrašnja organizacija Društva, poslovi koji se obavljaju u organizacionim jedinicama, zaposleni sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, rukovođenje i odgovornost u izvršavanju poslova, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Društva.

Pravilnikom o sistematizaciji poslova utvrđeni su: vrsta i opis poslova koji se obavljaju u Društvu, vrsta i stepen stručne spreme, potrebno radno iskustvo i drugi posebni uslovi za obavljanje sistematizovanih poslova, kao i broj izvršilaca za obavljanje utvrđenih poslova.

U toku poslovanja kontinuirano se radi na edukaciji zaposlenih na svim nivoima i praćenju trendova u neposrednom i širem okruženju koji se tiču dobrovoljnih penzijskih fondova. Društvo redovno sprovodi obuke zaposlenih u pogledu poslova koje obavljaju, u oblasti sprečavanja pranja novca i protivpožarne zaštite, rada na računaru i slično, što doprinosi boljem i uspešnijem poslovanju Društva.

TEHNIČKA OSPOSOBLJENOST

Hardverski resursi i komunikacija

Postojeći informacioni sistem Društva predstavlja kompletno informatičko rešenje čiju osnovu čini aplikativno rešenje procesa poslovanja u oblasti penzijskih fondova. Sastoji se od više aplikacija, koje su proizvod dugogodišnjeg iskustva IT stručnjaka u oblasti projektovanja i programiranja, kao i dugogodišnje prakse iz ove oblasti.

Informacioni sistem ima kao centralnu jedinicu server baze podataka, kome je moguće pristupiti sa neograničenog broja klijentskih računara, što je rešenje koje omogućava unos podataka iz filijala Društva.

- Serveri i radne stanice kako u sedištu Društva, tako i u filijalama, su zasnovani na Intel platformi, koja danas predstavlja standard. Svi serveri predstavljaju proizvod renomiranih svetskih proizvođača računarske opreme (HP, IBM), što bi trebalo da bude garancija njihovog pouzdanog rada. Korišćenjem najnovijih tehnologija (softverskih proizvoda) obezbeđena je sigurnost i raspoloživost sistema. Performanse sistema su prilagođene povećanju potreba i broja korisnika preko odgovarajućeg broja aplikativnih servera.
- Server baze podataka – HP Proliant DL120 G7, i3-2100 3.1, **10GB RAM, 2x500GB HDD**
- Backup , File, Mail serveri – **HP Proliant serija servera**

Svi serveri su zaštićeni UPS uređajima.

- Radna mesta svih zaposlenih, kako u sedištu Društva, tako i u filijalama, opremljena su standardnim PC računarima i laserskim štampačima u skladu sa najsavremenijom postojećom tehnologijom.
- Radne stanice – HP 600B
- Radne stanice - Fujitsu Siemens ESPRIMO E5320
- Radne stanice - Fujitsu Siemens ESPRIMO P2520
- Radne stanice – IBM Thinkcentre A50
- Laserski štampači - HP LaserJet 1200 (1300)
- Laserski štampači - HP LaserJet 1018 (1010)
- Laserski štampači - HP LaserJet 1160
- Laserski štampači – HP4015n, HP3600n
- Laserski štampači – Samsung SCX4521

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**

27. ANALIZA ORGANIZACIONE, KADROVSKE I TEHNIČKE OSPOSOBLJENOSTI DRUŠTVA (nastavak)

TEHNIČKA OSPOSOBLJENOST (nastavak)

- U lokalnoj mreži računari su pod windows xp i windows 7 operativnim sistemima. Po pitanju računarske mreže i prenosa podataka između filijala i centralne lokacije koristi se Internet pristup i formiranje VPN (Virtual Private Network), što obezbeđuje relativno brz i pouzdan prenos. Za pristup Internetu koriste se ADSL linije, a zaseban Internet application server pruža članovima fonda mogućnost da na novi način dođu do željenih informacija.
- Kao sistemski softver koriste se operativni sistemi - Windows 7, Vista, XP/2000 ili DEBIAN (Linux).
 - Operativni sistem na serveru baze podataka – Windows Server 2008R2
 - Operativni sistem na radnim stanicama – MS Windows 7, Vista biznis, XP
 - Operativni sistem na Backup , File, Mail serverima – Windows Server 2003
- Softver koji se koristi za mail je MDeamon 13.05
- Softver koji se koristi za bazu podataka je Oracle. To je najpoznatiji softver i ujedno lider na svetskom tržištu baza podataka, posebno za velike sisteme i kompanije, tako da kao takav predstavlja pouzdan izbor. Sa gledišta potreba informacionog sistema kompanije, on obezbeđuje rad sa velikim količinama podataka, podržava Internet tehnologiju, garantuje zaštitu i sigurnost podataka, podržava rad u distribuiranom okruženju, kao i udaljeno upravljanje i administriranje
 - Baza podataka – Oracle Database 11g.
- Korisničke aplikacije su kreirane Oracle alatima za razvoj (Oracle Forms, Oracle Reports, Oracle Discovery) i veoma su uspešno implementirane u informacioni sistem. Oracle alati koji se koriste za razvoj podržavaju najnoviju Web i Java tehnologiju i kao takvi omogućuju razvoj vrlo kvalitetnih i modernih informatičkih rešenja. Korisničke aplikacije postoje u klijent/server i Web varijanti. Osnovne karakteristike informacionog sistema su fleksibilnost, mobilnost poslovanja, brz pristup i kontrola, potpuna integrisanost procesa poslovanja i pouzdanost.
- Članovima fonda je omogućeno da u svakom trenutku imaju uvid u stanje sredstava na svojim ličnim računima, pristupom putem Interneta. Za to se koristi posebna aplikacija na posebnom serveru koja se aktivira unosom korisničkog imena i šifre određenog člana, koju automatski dodeljuje informacioni sistem svakom članu prilikom unosa podataka o članu u sistem. Ovim se omogućuje detaljan uvid u stanje sredstava na ličnom računu (datum i iznos uplate, naknade, pripisana dobit, itd), čime je članovima fonda omogućena kontrola njihovih sredstava u svakom trenutku.
 - Aplikativni server – HP 600B
 - Aplikativni server (softver) - Oracle Application Server 10g – predstavlja osnovu troslojne arhitekture u računarskoj tehnici, koja je već duže vreme standard u svetu. On je optimizovan za Oracle bazu podataka, čime je obezbeđena jednostavna dostupnost i upravljivost podacima kojima se pristupa preko korisničkih aplikacija. Takođe, sam server obezbeđuje visok nivo pouzdanosti, kao i sigurnosti podataka kojima se pristupa.
 - Aplikacija za pristup ličnim računima osiguranika razvijena je - JSON API (Drupal) webservis između sajta i oracle baze. Sam servis napaja kreiran modul na sajtu za članove. Servis koristi TOKEN za sigurnost i ima dva segmenta sigurnosti pri komunikaciji SHA1 algoritma korisnikove lozinke i tajni deo algoritma (timestamp 1) za SALT kriptografiju. Uvedeno je i vreme validnosti generisanog TOKEN-a. Webservis nudi sledeće operacije:
 - memberLogin
 - memberLogout
 - memberData
 - memberUpdate
 - memberNewsletter
 - Servis može da se koristi za razvoj aplikacija jer nudi jednostavnu komunikaciju između baze i aplikacije, u konkretnom slučaju sajt koristi servis kao aplikaciju za članove.
- U koncipiranju trenutno postojećih resursa (hardware i software) uzete su obzir trenutne ali i buduće potrebe Društva. Trenutno postojeći resursi u punoj meri omogućavaju nesmetan i pouzdan rad Društva i pod uslovima njenog ubrzanog i naglog širenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

27. ANALIZA ORGANIZACIONE, KADROVSKE I TEHNIČKE OSPOSOBLJENOSTI DRUŠTVA
(nastavak)

OPIS FUNKCIJA INFORMACIONOG SISTEMA

Informacioni sistem pokriva sve poslovne procese vezane za penzione fondove. On se sastoji iz nekoliko osnovnih podsistema:

- Ugovori
- Uplate penzijskih doprinosa
- Isplate sredstava i penzija
- Izveštaji

Podsistem **Ugovori** sastoji se od zasebnih formi za unos individualnih ugovora i ugovora sa poslodavcem. Za unos individualnih ugovora bitni podaci su – broj ugovora, matični broj, adresa, tip ugovora, ugovorena suma, period uplata i datum. Za ugovore sa poslodavcem bitni podaci koji se unose u sistem su i podaci o kompaniji, tj. poslodavcu (naziv, adresa, ugovorena suma ...). Posle unosa ovih podataka, unose se podaci o svakom zaposlenom unutar kompanije za koje se plaća dobrovoljni penzijski doprinos, i nakon ovog unosa svi oni postaju članovi fonda. Takođe, unutar ovog podsistema, pored formi za unos podataka o članovima, postoji i forma za pregled i korekciju eventualno neispravno unetih podataka.

Podsistem **Uplate penzijskog doprinosa (PD)** omogućuje unos i raspodelu PD za sve članove fonda, kako za one koji su potpisali individualni ugovor, tako i za one koji su postali članovi fonda preko potpisivanja ugovora o penziskom planu sa poslodavcem. Unos je omogućen preko dokumenta plaćanja, koji se potom povezuje sa osiguranikom (matični broj, Id broj u sistemu, ime, broj ugovora) i plaćenim PD koji uključuje tip uplate (mesečna, periodična...), mesec na koji se odnosi, i naravno iznos. Programska procedura koja automatizuje ceo proces omogućuje raspodelu PD na fond ličnih računa osiguranika. Takođe, radi kompletne funkcionalnosti postoji i forma za pregled uplaćenih PD po članovima fonda, sa prikazom svih neophodnih podataka.

Podsistem **Isplata sredstava i penzija** omogućuje brz i efikasan put od popunjavanja zahteva za određeni vid isplate sredstava do same isplate osiguraniku. Zahtevi se unose direktno u informacioni sistem i programska procedura ih automatski obrađuje. Neki od vidova isplate sredstava koji se nalaze u ovom podsistemu su – jednokratne isplate, povlačenje sredstava, transfer sredstava sa jednog ličnog računa na drugi, transfer sredstava u drugi fond, kao i isplate penzija (u slučaju ostvarenja uslova za penziju).

Podsistem **Izveštaji** na neki način objedinjuje sve prethodne podsisteme u pogledu izveštavanja, i predstavlja deo informacionog sistema naročito važan svim sektorima kompanije, a pogotovu menadžmentu u cilju donošenja ispravnih strateških odluka bitnih za kompaniju i sticanja prednosti na tržištu u odnosu na konkurente. Takođe, pojedini izveštaji kreirani u elektronskom obliku imaju mogućnost da im se pristupi preko Interneta što je naročito važno za osiguranike koji žele da u svakom trenutku imaju uvid u stanje sredstava na svom ličnom računu.

Po unosu podataka za prijavljivanje (korisničko ime i lozinka), pojaviće se ulazna forma informacionog sistema za dobrovoljno penzijsko osiguranje.

Obračun neto vrednosti imovine fonda je realizovan kroz aplikaciju "INVESTICIONA JEDINICA - IJ".

U pomenutoj aplikaciji se na automatizovan način vode:

- Stanja na tekućim računima fonda
- Uplate na tekućem računu fonda
- Stanje akcija
- Stanje depozita kod banaka
- Stanje nekretnina
- Stanje hartija od vrednosti
- Stanje blagajničkih zapisa
- Stanje potraživanja
- Stanje obaveza
- Naknade

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2016. godine

27. ANALIZA ORGANIZACIONE, KADROVSKE I TEHNIČKE OSPOSOBLJENOSTI DRUŠTVA (nastavak)

OPIS FUNKCIJA INFORMACIONOG SISTEMA (nastavak)

Dnevne vrednosti ovih pozicija se na automatizovan način obračunavaju po zadatim matematičkim modelima, odnosno putem javnih servisa sa beogradske berze.

U aplikaciji su razvijeni šabloni za automatizovano knjiženje u glavnu knjigu sledećih stavova:

- Kursiranje deviznih depozita
- Knjiženje kamata deviznih depozita
- Knjiženje kamata dinarskih depozita
- Dnevno usklađivanje vrednosti nekretnine
- Dnevno usklađivanje vrednosti akcija
- Dnevno usklađivanje vrednosti obveznica
- Dnevno usklađivanje vrednosti obveznica RS, dinarskih, kuponskih
- Dnevno usklađivanje vrednosti trezorskih zapisa
- Dnevno usklađivanje vrednosti kamata po viđenju dinarskih
- Dnevno usklađivanje vrednosti kamata po viđenju deviznih

Zakonski zastupnik
Društva za upravljanje Fondom

Zoran Milivojević

